

ATBILDES

PIELĀGOŠANĀS KLIMATA PĀRMAIŅĀM

1. JAUTĀJUMS

ŪDENS RECIKLĒŠANA (J) PILIENVEIDA APŪDEŅOŠANA (D) GRUNTSŪDEŅU PAPILDINĀŠANA (H)

JŪRAS AIZSARGSIENA (C) AIZSARGVALNIS (E) AMFĪBIJAS TIPA MĀJOKLIS (A)

PRECĪZĀ LAUKSAIMNIECĪBA (B) ZAĻĀ SIENA/JUMTS (F) ĒKU ENERĢĒTISKĀ MODERNIZĀCIJA (I)

KULTŪRAUGU DAŽĀDOŠANA (M) URBĀNĀ LAUKSAIMNIECĪBA (K) AGRĪNĀS BRĪDINĀŠANAS SISTĒMAS (L)

“PELĒKO” SADZĪVES NOTEKŪDEŅU SISTĒMAS (G)

KLIMATS UN ENERĢĒTIKA

1. JAUTĀJUMS

FOSILIE KURINĀMIE

AKMEŅOGLES

NAFTA

DABASGĀZE

ATJAUNOJAMIE ENERĢĒRESURSI

VĒJŠ

KODOLENERĢIJA

SAULES ENERĢIJA

ĢEOTERMĀLĀ ENERĢIJA

VIĻŅI

BIOMASA

2. JAUTĀJUMS

2018. gadā ES siltumnīcefekta gāzu emisijas bija par **23** % mazākas nekā 1990. gadā. Tajā pašā periodā turpinājās ES ekonomikas izaugsme — tā pieauga par **61** %. Tas liecina, ka ES varētu sasniegt savu mērķi — panākt, ka līdz 2020. gadam emisijas samazinās par **20** %.

Tomēr emisiju samazinājums un klimatneitralitāte (nulle līmeņa emisijas) ir jāpanāk ikvienā pasaules valstī. ES un tās dalībvalstis ir apņēmušās līdz 2030. gadam emisijas samazināt vēl vairāk (līdz **40** % zem 1990. gada līmeņa), bet līdz 2050. gadam — sasniegt klimatneitralitāti.

ATBILDES

3. JAUTĀJUMS

No atjaunojamajiem energoresursiem šobrīd ražo gandrīz trešdaļu pasaules elektroenerģijas. **APLAMS**

ES siltumnīcefekta gāzu emisijas laikā no 1990. gada līdz 2016. gadam samazinājās par vairāk nekā 20%. **PATIESS**

Zaļajās nozarēs ES šobrīd strādā vairāk nekā četri miljoni cilvēku, proti, tie ir cilvēki, kuru darbs saistīts ar energoefektivitātes uzlabošanu un resursu efektīvu izmantošanu. **PATIESS**

Vairāk nekā puse ES patērētās enerģijas (ar vērtību aptuveni 700 miljoni eiro dienā) tiek importēta no Krievijas. **APLAMS**

Laikā no 2014. gada līdz 2020. gadam klimatrīcībai veltītiem pasākumiem ES ir iztērējusi ceturto daļu sava budžeta. **APLAM**

KLIMATS UN RŪPNIECĪBA

1. JAUTĀJUMS

AUTOTRANSPORTS

CEMENTS

BŪVNICĪBA

KARTONS

ALUMĪNIJS

LAUKSAIMNICĪBA

DZELZS

TĒRAUDS

ATKRITUMI

ELEKTROENERĢIJA

STIKLS

PAPĪRS

NAFTA

KUĢNICĪBA

2. JAUTĀJUMS

Vai emisijas ir jāsamazina arī šajās nozarēs? **JĀ**

Vai tās nav iekļautas ES ETS tāpēc, ka tās rada mazākas siltumnīcefekta gāzu emisijas? **NĒ**

Vai tās kādreiz varētu tikt iekļautas ES ETS? **JĀ**

3. JAUTĀJUMS

VISMAZĀK EMISIJU

**VELOSIPĒDS
BURULAIVA
ZIRGA PAJŪGS**

SAMĒRĀ MAZ EMISIJU

**ELEKTROSKREJRITENIS
HIBRĪDAUTOMOBILIS**

SAMĒRĀ DAUDZ EMISIJU

**VIEGLAIS AUTOMOBILIS
TRAKTORS
VILCIENS**

VISVAIRĀK EMISIJU

**PASAŽIERU LIDMAŠĪNA
KRUĪZA PRĀMIS**

MEŽI — MŪSU KLIMATA SARGĀTĀJI

1. JAUTĀJUMS

Tāpēc, ka tie uztver no gaisa oglekļa dioksīdu un uzglabā to.

2. JAUTĀJUMS

Arī meži var emitēt **SILTUMNĪCEFĒKTA GĀZES**, piemēram, kad tie tiek nocirsti, kad tajos notiek sairšanas procesi vai kad tiek bojāta meža augsne.

Cilvēki pasaules mežus izcērt satraucošā ātrumā. Līdz pat 80% **TROPU MEŽU** atmežošanas notiek, lai atbrīvotu platību **LAUKU SAIMNIECĪBĀM**, taču kokus izcērt arī tādu produktu ražošanai kā **KOKMATERIĀLI** un papīrs vai ceļu un **RAKTUVJU** būvēšanai.

Atmežošana ne tikai paātrina **KLIMATA PĀRMAIŅAS**, bet arī iznīcina meža dzīvnieku dzīvotnes un maina **NOKRIŠŅU** režīmu, izraisot sausuma periodus.

Katru gadu tiek izcirsti tropiskie meži platībā, kas ir tikpat liela kā **GRIEKIJA**.

VAJADŽĪBA RĪKOTIES

3. JAUTĀJUMS

- Censties izmest atkritumos pēc iespējas mazāk pārtikas.
- Izejot no istabas vai mājas, gaisma ir jāizslēdz.
- Aizvērt logus, kad ir ieslēgta apkure.
- Lielveikalā iegādāties vietēji audzētus un attiecīgajā sezonā novāktus augļus un dārzeņus.
- Pirms sadzīves tehnikas iegādes informēt vecākus, ka vissvarīgākā ir ierīces energoefektivitāte.
- Samazināt atkritumu daudzumu un sašķirot tos reciklēšanai.
- Elektroniskās ierīces pēc tam, kad tās vairs nav vajadzīgas, nodot reciklēšanai, jo tās satur daudz kaitīgas plastmasas un metālu.
- Veidot kompostu — pārtikas produkti, kas sadalās, nāk par labu augsnei.

STARPTAUTISKIE KLIMATRĪCĪBAS PASĀKUMI**2. JAUTĀJUMS**

2016. gada 22. aprīlī **PARĪZĒ** / **NUJORKĀ 174** / **195** valstis oficiāli parakstīja Parīzes nolīgumu; tas ir visu laiku lielākais skaits valstu, kas vienā dienā parakstījušas starptautisku nolīgumu.

Lai Parīzes nolīgums sāktu darboties, tas bija oficiāli jāratificē vismaz **45** / **55** valstīm, kuras kopā rada vismaz **45** / **55** % pasaules emisiju.

AMERIKAS SAVIENOTĀS VALSTIS / **ES** šo nolīgumu oficiāli ratificēja 2016. gada 5. oktobrī, līdz ar to tas stājās spēkā 4. novembrī — mazāk nekā gadu pēc pieņemšanas.

3. JAUTĀJUMS

- Tāpēc, ka dažkārt šīs valstis pašas nevar atļauties veikt šādus pasākumus.
- Tāpēc, ka dažas no šīm valstīm sava ģeogrāfiskā novietojuma dēļ (piemēram, mazās salās) klimata pārmaiņas izjūt daudz smagāk.
- Tāpēc, ka šo valstu ekonomika ir mazāka, kas nozīmē, ka tās rada mazāk siltumnīcefekta gāzu emisiju nekā citas valstis.
- Tāpēc, ka bagātajām valstīm ir vēsturisks pienākums samaksāt par emisijām, ko tās radījušas kopš industriālās revolūcijas.